

Resa den 2 oktober 2019 till Tumba bruksmuseum och "World of Classics Museum and Sales"

Första anhalt på dagens resa var Tumba bruksmuseum.

Museet håller liv i den gamla hantverkstraditionen att tillverka papper för hand.

Tumba pappersbruk startades av Riksbanken 1755 för att de ville tillverka sitt eget sedelpapper. Det är därmed världens äldsta i sitt slag.

Runt bruket växte ett litet samhälle fram och här har hundratals människor levt och arbetat.

2002 sålde Riksbanken sedelproduktionen till Crane AB som fortsatt verksamheten på ett avstängt område intill museet.

Sedan 2001 är Tumba bruk (byggnader och parken) också ett statligt byggnadsminne.

Vi togs emot av våra två guider, som gav lite inledande information.

Sen delades vi in i två grupper som
alternerade på de olika stationerna.

Vår grupp fick börja i Röda magasinet.

Vi fick veta att Tumba bruk idag
tillverkar sedelpapper till ett 50-tal
länder, hemligt vilka.

Vi fick se hur papper tillverkas
manuellt.

För att göra lumpapper manuellt
används sådana här ramar med ett
fint galler i botten.

Ramarna doppas i ett bad, där textilfibrer samlas upp och vattnet rinner av genom gallret.

De färdiga arken välts upp på mattor som sen hängs på tork.

Guiden berättade sen om våra nya sedlar och varför de gavs ut, fastän kontanter används allt mer sällan.

Det var huvudsakligen för att förbättra säkerheten, som man beslutade att utge en helt ny serie.

Här visar hon på den lilla bilden i övre högra hörnet (olika bilder på de olika valörerna,) en av de detaljer som försvårar för förfalskare.

En annan detalj är de tre avlånga strecken ovanför varandra (vid hennes högra pekfinger). Där växlar det mellan bilder av kronor och bokstäverna KR när man vicklar på sedeln. Det är också nytt.

Det var en mycket intressant genomgång.

Snart var det dags för skifte. Det andra gänget väntade redan i dörren.

Nu kom vi till en utställning om pengar under olika tider i museets huvudbyggnad, Oxhuset.

Här står vi framför en monter kallad "Från snäckskal till plastkort". Då den gjordes var plastkort det senaste betalningsmedlet.

Swish fanns då inte ännu, så utvecklingen fortsätter.

Andra montrar berättade om den svenska sedelhistorien, från världens första banksedlar fram till dagens sedlar.

1661 gav Stockholm Banco ut Sveriges första sedlar, som också är de första banksedlarna i världen. 1668 bildades Rikens ständers bank, nuvarande Riksbanken

Tredje stationen på vårt besök var "Kölnan", en byggnad från 1763, som nu är byggnadsminnesmärke.

Byggnaden var både bostad för flera av brukets arbetarfamiljer och skola för barnen.

Här står vi framför ett uppförstorat foto av arbetarna på bruket. Märkligt är att inga kvinnor finns med på fotot, fastän ett antal bevisligen arbetade där. Några unga pojkar syns däremot i andra raden, så barnarbete förekom.

I taket hänger lönelappar med de olika arbetarnas namn.

I ett annat rum fanns det montrar som visade hur man levde och bodde på bruket.

De långa arbetsdagarna började på 1800-talet så tidigt som 04 på vardagar och 03(!) på lördagar. Vid 5.30 serverades kaffe med en skiva rågbröd och först 8.30 serverades frukost som bestod av sill och potatis.

Arbetet slutade inte förrän 17.30, så det blev långa dagar.

Efter avslutad guidning serverades vi en härlig lunch med varmrökt lax m.m. som avslutning på vårt intressanta besök.

För att komma till vårt andra resmål fick vi åka söderut och hamnade "mitt ute i ingenstans" kändes det som.

"World of Classics Museum and Sales" ligger i Bovallens industriområde i Tumba.

Den enorma byggnaden på 1000 kvadratmeter i tre plan inhyser Sveriges största USA-bilmuseum.

Här finns "museibilar, nostalgi och det bästa från 50 och 60-talet", som det står på deras hemsida. Det betyder inte bara hundratals vrålkåp i miljonklassen utan även massor av skyltar och andra nostalgiprylar från samma tid.

Här togs vi emot av chefen Tony, som är son till skaparen av museet, Leif-Ivan Karlsson.

Leif-Ivan har blivit känd för svenska folket genom en TV-serie om svenska miljonärer.

Guidningen började vid en vacker Chevrolet Corvette från 1954.

Tony visade sig vara en riktig showman och tog sig an guidningen med liv och lust.

Han kan förstås alla de olika bilarna med priser, årtal och prestanda.

Givetvis kunde han inte berätta i detalj om alla de fantastiska vrålåken, utan han valde ut ett antal bilar som är extra intressanta av en eller annan anledning

Här beundrar vi en Ford Mustang Shelby Cobra GT500 från 1968.

Namn och annan intressant information finns på skyltar vid varje bil.

Här är det dags för lite "show".

Med hjälp av en av besökarna, som fick spela kund, föresvisade Tony en apparat som användes på sin tid för att kunden skulle kunna se olika färgval både på kaross och inredning.

Tony berättade att fadern inte hade sparat på något, inte heller när han skulle inreda museet.

Överallt i taket hänger t.ex. kristallkronor, som inköptes i massor.

Här beundrar vi den Ford Fairlane 500 Galaxy Skyliner 1959, som en tid ägdes av Alice och Torsten Timander och som fanns med i filmen "Raggare" från 1959 med bl.a. Christina Schollin.

Bilen renoverades under 15 års tid för att återfå sitt eleganta utseende...

Här är det en Pontiac Bonneville Cab från 1958 (med silvertrådar i golvmattan), som förevisas.

Speciellt tjuvigt förstås om man skulle ut och svärma i månskenet, som då glittrade i mattan...

Efter avslutad visning fick vi gå upp en trappa där det finns en scen och bardisk.

Sofforna är gamla bilsäten.

I baren fick vi ta kaffe och det fanns kakor att köpa för den som ville.

Det var skönt att sjunka ner och smälta alla överväldigande intryck.

Även de damer som hade varit tveksamma till detta besök bland "en massa gamla bilar" verkade överförtjusta.

De som var intresserade kunde sen gå till ett stort tält på baksidan och titta på alla de vrålåk som var till salu.

Vill du veta mer och/eller se fler bilder, så gå in på resmålens respektive hemsida:

www.tumbabruksmuseum.se

www.worldofclassics.se